

Utvidgade skyddsföreskrifter för byggnadsminnet kv Minerva 5, Gustaf Adolfs församling, Sundsvalls kommun

Fastighetsägaren har genom brev daterat 1997-04-28 yttrat sig över förslaget till utvidgning av skyddsföreskrifter för byggnadsminnet och godkänt detsamma. Byggnaden förklarades 1984-11-30 för byggnadsminne.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

1. Byggnaden får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I entré och trapphus mot Storgatan, samt lägenheten 1 trappa upp, adress Storgatan 10, vilka kryssmarkerats på bilagda planritningar, får ingrepp inte göras i stomme, ursprunglig planlösning eller fast inredning. Befintliga målningar skall bibehållas och underhållas så att deras karaktär inte förvanskas eller det kulturhistoriska värdet minskar.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial och metoder på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

BESKRIVNING

Fastigheten Minerva 5 ligger i den östra delen av Sundsvalls stenstad invid huvudgatan Storgatans norra sida. Byggnaden är ritad av arkitekten Knut Gyllencreutz i januari 1897 och byggherre var grosshandlaren Carl Oscar Malmström. Byggnaden är uppförd i tre våningar samt en inredd vindsvåning. Fasaderna är putsade med en rustik bottenvåning, en fortsatt rustik i de övriga våningarna, men med ett slätputsat parti mellan dessa mot Storgatan samt större delen av fasaden mot Tullgatan. Den rustika putsen imiterar partier som kallas risaliter, vilka kröns av frontespiser dels i väster utmed Storgatan, dels i korsningen av Storgatan-Tullgatan. Ursprungligen fanns tre butikslokaler mot Storgatan, samtliga med egen ingång. Utmed Tullgatan fanns ytterligare två. Lokalen mot Storgatan väster om huvudentrén har tidigare bestått av två separerata butiker, som senare slagits samman. När detta gjorde utbyttes också en ytterdörr mot ett fönster, det fönster som nu är det mittersta i butiken.

Huvudvåningen 1 trappa upp nåddes via ingången Storgatan 10. Den lägenheten bestod av sex rum i fil mot Storgatan och Tullgatan och innehöll för övrigt ett par rum mot gården samt serveringsrum, badrum och hallar. De två övriga lägenheterna på detta plan nåddes via Tullgatans port och bestod av två respektive tre rum. Våningen 2 trappor upp bestod av ett med våningen under identiskt plan.

Åren 1982 och 1983 restaurerades fasaderna varvid den ursprungliga färgsättningen samt dekormålningen med jugendprägel på fasaderna återskapades. Däremot var resultatet något friare i måleriet i trapphusen.

1996-97 restaurerades lägenheten plan 1 trappa med adress Storgatan 10 med ambitionen att återställa en reellt ursprunglig prägel. Förutsättningarna var synnerligen goda för ett lyckat resultat då planlösningen i sin helhet i stort sett var intakt. Lägenheten var visserligen ombyggd till kontor i början av 1980-talet, där framför allt data- och eldragningar i kanaler längs ytterväggen förändrat utseendet, men merparten av de ursprungliga snickerierna -foder, socklar, smygar, fönster och dörrar - fanns kvar. Sedan lång tid tillbaka var kakelugnarna borta och skåpinredningen i kök och serveringsgången likaså. Ytskikten var också sedan flera omgångar renoveringar förändrade och en dörr mellan hörnrummet och salongen mot Storgatan igensatt.

Arkitekten Torbjörn Lindgren ritade ny köksinredning i sekelskiftetsmodell samt skåpsnickerier till serveringsgången, vilka samtliga tillverkades i Näsåker. Dörren togs åter upp så att filsambandet återkom, den ursprungliga dörren återfanns på vinden, liksom även några av lägenhetens övriga originaldörrar. Två kakelugnar murades åter upp och hörnrummets barockinspireerade takmålning återställdes.

HISTORIK

Före branden 1888 ägdes dåvarande tomten 57 i 1:a kvarteret av fiskaren Per Sundberg och hans dotter Christina. De hade köpt fastigheten den 21 januari 1886, som då bestod av ett tidstypiskt trähus i två plan, troligen uppfört i början av 1880-talet. Efter branden köpte handlarna Carl Oscar Malmström och Emil August Waldemar Barkman tomten den 30 september 1889. Huruvida det stod någon tillfällig byggnad här under åren i början av 1890-talet är oklart. Malmström blev egen ägare den sista oktober 1896 varpå han gav Knut Gyllencreutz uppdraget att rita ett stenhus för tomten.

Malmström var född i Herrevadskloster, Riseberga sn, Kristianstads län den 14 februari 1856. Till Sundsvall kom han som bokhållare hos ångbåtskommissionären Gustaf Larsson år 1877. Redan 1880 öppnade han dock tobaksaffär i det trähus som låg just på den tomt, som han sedermera skulle förvärva, nämligen Storgatan 10. 1883 bildade han även en engrosaffär i tobaksbranschen, som 1908 ombildades till AB C.O. Malmström. Tobaksmonopolet övertog rörelsen 1918.

Grosshandlare Malmström gifte sig med Ida Kristina Söderman från Sundsvall 1882. Paret fick fem barn under åren 1883-1890, fyra pojkar och en dotter.

Grosshandlare Malmström blev en känd personlighet i Sundsvall och satt i stadsfullmäktige åren 1899-1910. Han tillhörde även Drätselkammaren och Taxeringsnämnden samt var ordförande i Brandstyrelsen. Vid sidan om detta var han också bl a huvudman i Sundsvalls Sparbank. Han avled 1932.

År 1900 då tomten värderades till 18000 kronor och byggnaden till 100000 kronor bodde grosshandlare Malmström med sin familj om fem barn i huset i våningen 1 tr upp från Storgatan. Malmström hade en inneboende i form av bokhållaren Nilsson. I övrigt var hyresgästerna kontoristen Wickström, handelsidkerskan Ingemarsson, handlanden Jacobsen, prokuristen Stjernström, änkan Lindeberg samt handelsresanden Engkvist och grosshandlaren Richmann.

År 1920, då taxeringsvärdet ökat till 25 000 kronor för tomten och 140 000 kronor för byggnaden, hade hyresgästerna decimerats. Malmström hade nu titeln direktör och ett par av sönerna likaså. En städerska vid namn Wikström hyrde en mindre lägenhet här. Vidare fanns bara kontor och butiker som Importfirman Knaust&Larsson, Wii Elektriska AB och AB Svenska Tobaksmonopolet som hyresgäster. Det sistnämnda företaget hade ju två år innan övertagit Malmströms firma.

Carl Oscar Malmströms änka, Ida Kristina, blev genom arvskifte ägare till fastigheten den 17 november 1928 och via ytterligare ett arvskifte kom den i änkefru Hildur Rubberts ägo 1940, närmare bestämt den 29 oktober. Ett gåvobrev från Rubbert till Elsie Bauer gjorde den senare till ägare den 25 april 1969. köpte fastigheten den 14 april 1976.

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 3 kap 1 § kulturminneslagen om utvidgade skydds-föreskrifter för byggnadsminnet kvarteret Minerva 5, Gustaf Adolfs församling, Sundsvall kommun och meddelar enligt 2 § samma lag skydds-föreskrifter enligt ovan.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar för byggnadens underhåll. Även Läns museet Västernorrland kan rådfrågas.

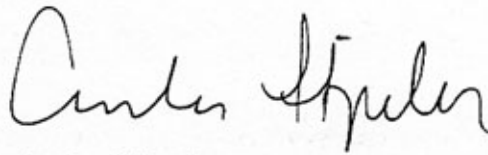
Om särskilda skäl finns får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § kulturminneslagen lämna tillstånd till ändring av byggnadsminne.

Enligt 3 kap 21 § kulturminneslagen gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Detta beslut kan enligt 3 kap 19 § överklagas hos kammarrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga 2.

Robert Olsson
samhällsbyggnadsenheten
kulturmiljö

Anders Stjernberg
samhällsbyggnadsenheten
kulturmiljö

Kopia till:

Riksantikvarieämbetet, kulturmiljöenheten
Länsmuseet-Västernorrland
Sundsvalls museum
Kulturnämnden, Sundsvalls kommun
Stadsbyggnadsnämnden, Sundsvalls kommun
PE
RäE, jur sek

För åtgärder enligt 3 kap 8 § kulturminneslagen

Inskrivningsmyndigheten vid Sundsvalls tingsrätt, Box 467, 851 06 Sundsvall
Överlantmäтарыndigheten i Västernorrlands län, Box 154, 871 23 Härnösand